

UCHWAŁA NR IX/79/2019
RADY MIEJSKIEJ W UNIEJOWIE
z dnia 27 maja 2019 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Uniejów na lata 2019-2029**

Na podstawie art.7 ust 1 i 18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 506), art. 16 b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz.1508, poz.1693, poz.2192, 2354, poz.2529, z 2019 r. poz. 271, poz. 730) Rada Miejska w Uniejowie uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Uniejów na lata 2019- 2029, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Uniejów.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Mirosław Madajski

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE UNIEJÓW NA LATA 2019 – 2029

Przewodniczący Rady

Mirosław Madajski

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I WPROWADZENIE.....	4
1.1 Uwarunkowania zewnętrzne tworzenia strategii.....	4
II Charakterystyka gminy Uniejów.....	6
2.1 Położenie geograficzne.....	6
2.2 Sytuacja demograficzna i podstawowe dane o mieszkańcach.....	7
2.3 Gospodarka	8
2.4 Polityka mieszkaniowa	9
2.5 Pomoc społeczna	10
2.6 Oświata	12
2.7 Kultura	13
2.8 Ochrona zdrowia	14
III Problemy społeczne gminy	16
3.1 Ubóstwo.....	21
3.2 Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinie niepełnej i wielodzietnej.....	21
3.3 Bezdolność.....	22
3.4 Bezrobocie.....	23
3.5 Niepełnosprawność.....	25
3.6 Długotrwała lub ciężka choroba.....	26
3.7 Przemoc w rodzinie.....	26
3.8 Alkoholizm.....	27
3.9 Narkomania.....	28
IV Cele główne strategii.....	29
V Diagnoza – ocena i oczekiwania mieszkańców na podstawie analizy kwestionariusza ankietowego	34
VI Analiza SWOT.....	44
VII Monitoring strategii.....	46
VIII Ewaluacja wdrażania strategii.....	47
IX Źródła finansowania działań strategicznych.....	48
X Podsumowanie.....	49

WSTĘP

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Uniejów na lata 2019 – 2029 jest początkiem nowego strategicznego myślenia o rozwiązywaniu problemów społecznych w naszej gminie. Ukazuje kluczowe kwestie społeczne, które dotyczą mieszkańców tego rejonu oraz wytycza kierunki działań na rzecz niepożądanych zjawisk społecznych a także ujawnia możliwości prawne i systemowe, dzięki którym dokonywanie zmian jest możliwe. Dzięki systemowemu podejściu do instytucji pomocowych są szanse na skuteczne i strukturalne przywracanie osób do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Program ten jest dokumentem planistycznym uwzględniającym działania w obszarze pomocy społecznej i jest podstawą do określania kierunków zamierzeń rozwojowych w sektorze pomocy społecznej na terenie Gminy Uniejów w latach 2019 – 2029. Przedsięwzięcia te prowadzone będą w oparciu o współdziałanie podmiotów tj. zasoby ludzkie i instytucjonalne działające w obszarze spraw społecznych oraz instytucji publicznych tj. rządowych i samorządowych, organizacji społecznych i pozarządowych, kościołów oraz osób fizycznych i prawnych.

Wszystkie te działania zwrócone są ku środowiskom niezaradnym życiowo, zagrożonym marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Niniejsza strategia stawia przed naszą gminą Uniejów konkretne cele i zadania, których realizacja poprzez strategiczne planowanie i współpracę przyczyni się do dobrego życia w Uniejowie i okolicy.

Należy jednak zaznaczyć, iż opracowanie niniejszego dokumentu, jego precyzyjna realizacja oraz konsekwentna ocena nie rozwiąże problemów wszystkich mieszkańców, gdyż bardzo ważnym aspektem w rozwiązywaniu problemów społecznych jest odpowiedzialność człowieka za życie własne i swojej rodziny.

I WPROWADZENIE

1.1 Uwarunkowania zewnętrzne tworzenia strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane są na różnych szczeblach administracji publicznej, jest ona dokumentem uwarunkowanym prawnie.

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Uniejów na lata 2019 - 2029 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.), gdzie w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grupy szczególnego ryzyka”.

Do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą również:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 670 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2220 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 852),
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1265 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 217 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 21 czerwca o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 180 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2134 z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 473),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1510),
- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 300 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1878 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1457 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 688).

Podczas realizacji strategii będzie trzeba również odwołać się do innych aktów prawnych m.in. z zakresu edukacji, kultury i ochrony zdrowia.

II CHARAKTERYSTYKA GMINY UNIEJÓW

2.1 Położenie geograficzne

Gmina Uniejów jest gminą miejsko-wiejską, leży w północno-zachodnim krańcu województwa łódzkiego w powiecie poddębickim. Dzięki swemu położeniu w centralnej Polsce, bo zaledwie 48 km na zachód od geometrycznego środka Polski wyznaczonego w miejscowości Piątek. Okolica jest dostępna komunikacyjnie ze wszystkich stron kraju, również dzięki autostradzie A2.

Gmina położona jest na granicy czterech powiatów i sąsiaduje z gminami:

- Świnice Warckie, powiat łęczycki, woj. łódzkie,
- Wartkowice, powiat poddębicki, woj. łódzkie,
- Poddębice, powiat poddębicki, woj. łódzkie,
- Przykona, powiat turecki, woj. wielkopolskie,
- Dobra, powiat turecki, woj. wielkopolskie,
- Brudzew, powiat turecki, woj. wielkopolskie,
- Dąbie, powiat kolski, woj. wielkopolskie.

Rys.1. Położenie gminy Uniejów na tle powiatu poddębickiego.

Nasza gmina jest położona nad rzeką Wartą, na terenie południowej części Kotliny Kolskiej i wchodzi w skład Nizin Południowo-wielkopolskich. Uniejów jest zaliczany do jednego z najstarszych miast, gdyż już w średniowieczu warunki przyrodnicze zdecydowały o osadnictwie,

wówczas po jednej ze stron rzeki postawiono zamek obronny a po przeciwległej stronie założono miasto.

O rozwoju gminy zawsze decydowały czynniki przyrodnicze m.in. ukształtowanie powierzchni, położenie nad Wartą i gleby. Dziś największą rolę odgrywa budowa geologiczna, czyli występowanie wody geotermalnej oraz walory przyrodnicze, krajobrazowe i bioklimatyczne, które decydują o funkcji uzdrowiskowej miasta i okolicznych sołectw.

2.2 Sytuacja demograficzna i podstawowe dane o mieszkańcach.

Według danych z ewidencji ludności Urzędu Miasta w Uniejowie wynika, iż na terenie gminy na koniec 2018 r. zamieszkiwało łącznie 6922 osób a spośród tego 2873 osób to mieszkańcy miasta Uniejów.

Sieć osadniczą gminy tworzy miasto Uniejów i 30 sołectw.

Tabela 1. Wykaz mieszkańców Miasta i Gminy Uniejów z podziałem na sołectwa - stan na dzień 31.12.2018 r.

Nazwa miejscowości	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn	Ogółem
Brzeziny	56	58	114
Brzozówka	52	53	105
Czekaj	38	36	74
Czepów	81	92	173
Człopy	117	110	227
Dąbrowa	23	19	42
Felicjanów	76	79	155
Góry	57	61	118
Hipolitów	20	30	50
Kuczki	60	55	115
Kozanki Wielkie	30	43	73
Lekaszyn	68	76	144
Łęg Baliński	20	19	39
Orzeszków	39	47	86
Orzeszków Kolonia	55	73	128
Ostrowsko	148	159	307
Pęgów	25	22	47
Rożniatów	56	50	106
Rożniatów Kolonia	81	76	157

Skotniki	32	48	80
Spycimierz	139	161	300
Spycimierz Kolonia	34	25	59
Stanisławów	97	105	202
Wielenin	107	108	215
Wielenin kolonia	127	109	236
Wieścice	7	12	19
Wilamów	166	162	328
Wola Przedmiejska	87	77	164
Zaborów	35	44	79
Zieleń	56	51	107
Uniejów	1 538	1 335	2 873
Łączna liczba mieszkańców gminy ogółem			6922

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta w Uniejowie.

Tabela 2. Wykaz mieszkańców Gminy Uniejów względem zameldowania na pobyt stały.

Rok	Liczba mieszkańców	Miejsce zamieszkania	
		Miasto	Wieś
2014	7208	3003	4205
2015	7144	2961	4183
2016	7040	2902	4148
2017	7012	2916	4096
2018	6922	2857	4065

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta w Uniejowie.

Z danych możemy zaobserwować, iż na przestrzeni lat powoli maleje liczba ludności zarówno na wsi, jaki i w mieście. Zgodnie z danymi w okresie od 2014 r. do 2018 r. liczba mieszkańców na terenie miasta i gminy zmalała o 3,3 %.

2.3 Gospodarka

Na terenie gminy Uniejów działają dwie spółki gminne, do których należy:

- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Termy Uniejów” Sp. z o.o w Uniejowie, które zostało powołana w 2008 r. Do jej zadań należy zarządzanie obiektami „Termy Uniejów” będącymi własnością gminy tj. kompleks termalno-basenowy, Zamek Arcybiskupów Gnieźnieńskich, Dom Pracy Twórczej, Zagroda Młynarska, kompleks boisk piłkarskich im.

Włodzimierza Smolarka. Spółka zarządza również gospodarką wodno-kanalizacyjną gminy, zajmuje się utrzymaniem zieleni miejskiej i oczyszczaniem miasta, a także gospodarką mieszkaniową oraz świadczy inne usługi na rzecz mieszkańców.

- Geotermia Uniejów im. Stanisława Olasa Sp. z o.o. w Uniejowie, która powstała w 1999 r. z inicjatywy Rady Nadzorczej i Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Celem działalności spółki jest wydobywanie i zagospodarowanie wód geotermalnych w Uniejowie.

Dziś, po kilkunastu latach doświadczeń z geotermią, Uniejów jest młodym i nowoczesnym uzdrowiskiem, w którym główną rolę gra aktywna rekreacja, która opiera się na walorach wody geotermalnej i bogactwie przyrodniczo-kulturowym. Celem wizji jest to, aby goście mogli poczuć się w Uniejowie jak w kapsule zdrowia i vitalności, mając w zasięgu wszelkie dobrodziejstwa służące profilaktyce zdrowotnej i regeneracji sił.

Na terenie gminy Uniejów od 2010 r. działa również włoska spółka K-Flex z siedzibą w miejscowości Wielenin Kolonia, która jest producentem materiałów izolacyjnych i akustycznych, które są sprzedawane na terenie całej Europy oraz innych części świata. Firma ta zatrudnia na dzień dzisiejszy ok. 650 osób, są to najczęściej osoby z terenu naszej gminy oraz gmin ościennych: Kłodawa, Poddębice i Koło lecz również pracują tu też Włosi i Ukraińcy.

2.4 Polityka mieszkaniowa

Gmina Uniejów w swych zasobach ma 106 mieszkań komunalnych i 19 lokali socjalnych. Mieszkania socjalne przysługują osobom bezdomnym, eksmitowanym lub ubogim, które nie są w stanie utrzymać samodzielnie mieszkania, za ich przydział odpowiada gmina.

Problem polityki mieszkaniowej wśród badanych mieszkańców należy rozwiązać poprzez budowę kolejnych mieszkań socjalnych o niższym czynszu, a także poprzez adaptację lokali będących w zasobie gminy na cele mieszkaniowe.

2.5 Pomoc społeczna

Na terenie gminy Uniejów od 1990 roku działa Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Uniejowie. Jest on realizatorem i koordynatorem polityki społecznej z zakresu pomocy społecznej. Zadaniem jego jest pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych i umożliwienie im funkcjonować w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Jednostka ta od samego początku swojego istnienia zajmuje się wypłatą zasiłków dla osób i rodzin potrzebujących pomocy z uwagi na trudną sytuację materialną, mieszkaniową i zdrowotną.

Ośrodek Pomocy działa dziś na podstawie m.in.:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym,
- Ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
- Innych ustaw określających zadania z zakresu pomocy społecznej,
- Uchwały nr X/42/90 z dnia 24.02.1990 r. w sprawie powołania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Uniejowie,
- Statutu Ośrodka.

Według danych na dzień 31.12.2018 r. w MGOPS Uniejów zatrudnionych było łącznie 13 pracowników, w tym: Kierownik, 4 pracowników socjalnych, 5 aspirantów pracy socjalnej, 1 opiekunka świadcząca usługi dla osób starszych, 1 opiekunka świadcząca usługi specjalistyczne dla osób chorych psychicznie, 1 księgowa.

Do ich zadań należą następujące obowiązki:

- przyjmowanie wniosków i kompletowanie dokumentów oraz podejmowanie niezbędnych czynności związanych ze świadczeniami różnych form pomocy społecznej,
- prowadzenie pracy socjalnej,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych,
- sporządzanie decyzji w sprawach przyznawania bądź odmowy świadczeń z pomocy społecznej,
- współpraca z innymi instytucjami i organizacjami,
- sporządzanie bilansu potrzeb i sprawowanie nadzoru nad prawidłowym wykorzystaniem budżetu z zakresu pomocy społecznej,
- kompletowanie dokumentów i wydawanie decyzji dotyczących dodatków mieszkaniowych i energetycznych,
- świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób chorych i wymagających opieki osoby drugiej,
- prowadzenie postępowań i wydawanie decyzji dotyczących potwierdzenia prawa do świadczenia z opieki zdrowotnej,
- realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- prowadzenie postępowania w sprawie Karty Dużej Rodziny,
- sporządzanie bilansów potrzeb środków finansowych na dodatki mieszkaniowe,
- prowadzenie postępowania i wydawanie decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, zasiłków dla opiekunów, zasiłków pielęgnacyjnych, dobry start,

- zapewnianie obsługi techniczno-organizacyjnej Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na terenie Gminy Uniejów oraz uczestniczy w pracach zespołu i grup roboczych,
- realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym ustala i wypłaca świadczenia z funduszu alimentacyjnego i prowadzi postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych,
- prowadzenie księgowości dotyczącej funkcjonowania Ośrodka.

Wychodząc naprzeciw prognozowanym trudnościom od 2013 roku Ośrodek zatrudnia asystenta rodziny, który współpracuje z rodzinami mającymi trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz monitoruje funkcjonowanie kilku rodzin.

Tabela 3. Charakterystyka pracy asystenta rodziny na terenie gminy Uniejów w latach 2013-2018.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba asystentów rodziny w gminie, z tego:	1	1	1	1	1	1
zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy	1	1	1	1	1	1
zatrudnionych na podstawie umów o świadczenie usług	0	0	0	0	0	0
Przeciętny czas pracy asystenta w rodziną, wyrażony w miesiącach	7	6	26	36	39	44
Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę, w tym:	3	1	2	1	2	7
ze względu na osiągnięcie celów	0	0	0	0	0	4
ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	3	1	2	1	2	3
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny	18	17	15	15	15	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania rocznego.

Tabela 4. Koszty wydatkowane na zatrudnienie asystenta rodziny.

	2016	2017	2018
Kwota wydatkowana w danym roku	40.299,65	46.973,98	46.059,06

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania rocznego.

Asystent rodziny współpracuje średnio z 15 rodzinami. Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wyniósł na koniec 2018 roku 44 miesiące. W roku 2018 zakończono współpracę z 4 rodzinami z powodu osiągnięcia celów a z 3 rodzinami ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodziną.

Na terenie Gminy działa również Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Czepowie – placówka dziennego pobytu dla niepełnosprawnych z terenu powiatu poddębickiego z gmin: Uniejów i Wartkowice oraz powiatu łęczyckiego z gminy Świnice Warckie. Placówka w Czepowie jest ośrodkiem wsparcia dla osób przewlekłe psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo, osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy.

2.6 Oświata

Na terenie gminy Uniejów funkcjonują cztery szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Września 1939 r. w Uniejowie, trzy szkoły z oddziałem przedszkolnym na terenie gminy t.j. Szkoła Podstawowa im. Płk. Pil. Szczepana Ścibiora w Wieleninie, Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej-Curie w Wilamowie i Publiczna Szkoła Podstawowa w Spycimierzu prowadzona przez Stowarzyszenie.

Tabela 5. Liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie gminy Uniejów w latach szkolnych.

Rodzaj szkoły	Ilość szkół	2016 - 2017	2017 – 2018	2018-2019
Podstawowa	1	276	340	407
Podstawowa z oddziałem przedszkolnym	2	219	235	260
Gimnazjum	1	208	132	55
Miejskie Przedszkole	1	191	186	176
Przedszkole Niepubliczne	1	15	23	10
PSP prowadzona przy Stowarzyszeniu	1	21	16	12
Razem:	8	930	932	920

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze szkół i przedszkoli

Szkoła Podstawowa w Uniejowie naucza klasy 1 – 8 do których w roku szkolnym 2018-2019 uczęszcza 407 uczniów, prowadzona jest również trzecia klasa gimnazjum, do której uczęszcza 55 gimnazjalistów. Placówka ta posiada pełnowymiarową halę sportową z siłownią oraz widownią, na której znajduje się profesjonalne boisko do gry w piłkę ręczną, koszykówkę, piłkę nożną, piłkę halową i tenisa ziemnego. W trakcie zajęć z wychowania fizycznego hala przedzielana jest kotarami na 3 równorzędne części dla 3 grup ćwiczących.

Do wszystkich szkół podstawowych na terenie gminy uczęszcza łącznie 276 uczniów. Wszystkie placówki szkolne posiadają pracownie komputerowe z dostępem do Internetu. Nauka w nich odbywa się na jedną zmianę. Po południu młodzież może uczestniczyć w zajęciach rekreacyjnych, sportowych, zespołach korekcyjno-kompensacyjnych, kołach zainteresowań oraz próbach młodzieżowej orkiestry.

Mniejsze dzieci w wieku 3 – 6 latnie mogą uczęszczać do publicznego Miejskiego Przedszkola w Uniejowie lub prywatnego Tęczowego Przedszkola w Uniejowie, gdzie poprzez zabawę bawią się i uczą. Łącznie do tych placówek w bieżącym roku szkolnym uczęszcza 186 dzieci.

Od 2001 r. w siedzibie Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury w Uniejowie działa Szkoła Muzyczna I Stopnia. Daje ona podstawę wykształcenia muzycznego oraz stwarza możliwość kontynuowania kształcenia w innych szkołach muzycznych II stopnia, a tym samym przyczynia się do rozwoju zdolności artystycznych dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Uniejów oraz okolic Poddębic.

Kadra pedagogiczna zatrudniona we wszystkich szkołach posiada niezbędne wykształcenie zawodowe i pedagogiczne do prowadzenia zajęć lekcyjnych, dlatego też wszystkie te placówki realizują cele i zadania określone w ustawie o systemie oświaty w przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie oraz w prawie oświatowym. W szczególności zapewniają uczniom pełen rozwój umysłowy, moralny, emocjonalny i fizyczny w zgodzie z ich potrzebami i możliwościami psychofizycznymi.

2.7 Kultura

Działalność kulturowa na terenie gminy skupiona jest w Miejsko – Gminnym Ośrodku Kultury w Uniejowie. Jednostka pozyskuje i przygotowuje środowisko do aktywnego uczestnictwa w kulturze, czyli rozbudza zainteresowania kulturalne, przygotowuje do odbioru i tworzenia wartości kulturalnych oraz kształci nawyki do aktywnego uczestnictwa w kulturze. Organizowane są różnego rodzaju wystawy twórców amatorów, spotkania autorskie, konkursy, przeglądy i festiwale adresowane do twórców amatorskiego ruchu artystycznego, coroczne imprezy oraz wystawy o charakterze gminnym itp. Wszystkie te oferty skierowane są do dzieci, młodzieży i dorosłych. Przy

tej jednostce działa m.in.; Chór „Kantylena”, Zespół Śpiewaczy „Włóścianki” z Wielenina, Kapela ze wsi Wilamów, Moc’art.

Na terenie gminy działa również Uniwersytet Trzeciego Wieku, dzięki któremu m.in. seniorzy z terenu gminy Uniejów mają możliwość udziału m.in. w zajęciach ruchowych na sali, świeżym powietrzu, na basenie, różnorodnych spotkaniach i warsztatach, wycieczkach, wyjazdach do kina oraz bezpłatnej diagnostyki lekarskiej.

Natomiast Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna udostępnia 4 stanowiska komputerowe z dostępem do internetu, świadczy usługi ksero i drukowania. Jednostka ta prowadzi również trzy filie biblioteczne na terenach wiejskich w: Spycimierzu, Roźniatowie i Wilamowie. Służą one rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych społeczności lokalnej. Pracownicy dbają o staranny dobór nowości wydawniczych, zwłaszcza uaktualnienia zbiorów z zakresu wydawnictw encyklopedycznych i informacyjnych oraz literatury pięknej i popularno-naukowej, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom czytelników.

Gmina prowadzi również kalendarz imprez kulturalnych, rozrywkowych i sportowo-rekreacyjnych, których organizacją zajmuje się m.in. Urząd Gminy Uniejów, PGK „Termy Uniejów”, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, sołectwa, a także organizacje pozarządowe.

2.8 Ochrona zdrowia

Zadania z zakresu służby zdrowia na terenie gminy są realizowane przez trzy przychodnie: NZOZ Poradnia Medycyny Rodzinnej, ul. Orzechowa 6, Uniejów; Mar-Med. NZOZ, ul. Dąbska 20, Uniejów i Salus NZOZ, ul. Orzechowa 2, Uniejów, które zapewniają m.in. podstawową opiekę zdrowotną i opiekę lekarza rodzinnego. Działają również trzy gabinety stomatologiczne oraz dwa gabinety rehabilitacyjne.

Uniejowskim skarbem przyrody jest woda geotermalna ukryta 2 km pod ziemią. Wyróżnia się wyjątkowymi właściwościami, jej temperatura (68°C), mineralizacja (8g/l) i skład chemiczny pozwalają określić ją, jako wodę hipertermalną i mineralną o działaniu korzystnym dla zdrowia i urody, potwierdzony badaniami naukowymi.

Dzięki temu na terenie zabytkowego XIX-wiecznego parku zamkowego, w starorzeczcu Warty, w sąsiedztwie słynnych Term Uniejowskich z naturalnymi gorącymi minerałami działa Uzdrawisko Uniejów Park - Instytut Zdrowia Człowieka w Uniejowie. Oferta uzdrawiska skierowana jest do osób szukających możliwości poprawy kondycji fizycznej i psychicznej oraz skorzystania z kuracji w komfortowych warunkach w związku, z czym wykorzystywana jest tam lecznicza woda geotermalna do kąpieli i innych zabiegach np. masaży podwodnych, która ma wpływ na leczenie chorób skóry, zwyrodnień stawów, stanów po zabiegach operacyjnych narządów ruchu. Kąpiele te

powodują przyspieszenie gojenia się ran, wygładzanie skóry, redukcję zmarszczek i cellulitu. A to wszystko dzięki zespołowi diagnostyczno-terapeutycznemu w skład, którego wchodzi lekarze specjaliści, terapeuci, psychologowie, fizjoterapeuci, dietetycy i pielęgniarki, którzy opracowują indywidualne, specjalistyczne programy rehabilitacyjne.

W przypadku konieczności skorzystania ze specjalistycznych porad lub zabiegów, mieszkańcy muszą udać się do większych ośrodków miejskich jak Poddębice, Turek, Łęczyca czy Łódź.

Mieszkańców gminy w środki farmaceutyczne zaopatrują cztery apteki:

- Apteka Akacja, ul. Orzechowa 6, 99-210 Uniejów,
- Apteka Przyjazna, ul. Turecka 3, 99-210 Uniejów,
- Apteka Prima, ul. Bł. Bogumiła 50, 99-210 Uniejów,
- Apteka Przyjazna 2, ul. Orzechowa 7, 99-210 Uniejów.

III PROBLEMY SPOŁECZNE GMINY

Ustawa o pomocy społecznej daje prawo do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej dla osób i rodzin, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej z powodu m.in. ubóstwa, bezrobocia, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyńskiej, niepełnosprawności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizmie, narkomanii i klęsce żywiołowej.

Do realizacji tych zadań na terenie gminy powołany jest Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Uniejowie, który różni się od innych instytucji z terenu miasta i gminy tym, iż jej celem działania jest potrzebujący człowiek, który nie jest w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb życiowych, gdyż często brakuje mu środków finansowych lub możliwości psychicznych, aby sobie pomóc.

Do zadań gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, z uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- praca socjalna,
- udzielanie pomocy w formie świadczenia usług opiekuńczych oraz usług opiekuńczych specjalistycznych w miejscu zamieszkania,
- opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującymi, matką, ojcem lub rodzeństwem,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego,
- dożywianie dzieci w szkołach,
- zapewnienie pomocy w formie schronienia,

- sprawianie pogrzebu,
- kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w placówce,
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- sporządzanie sprawozdawczości,
- utrzymywanie ośrodków pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ośrodek w Uniejowie realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2018 r., uwzględniając wszystkie powody udzielił wsparcia 338 osobom. W większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy było jednocześnie kilka przesłanek.

Tabela 6. Zestawienie powodów i liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2012–2018.

Liczba osób, którym przyznano świadczenie							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ubóstwo	160	143	157	154	117	106	103
Sieroctwo	0	0	0	1	0	1	1
Bezdomność	6	4	5	6	4	4	4
Bezrobocie	178	181	158	144	123	101	88
Niepełnosprawność	118	129	126	113	104	106	96
Długotrwała lub ciężka choroba	93	93	127	122	104	130	130
Przemoc w rodzinie	1	1	0	0	0	0	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinie niepełnej i wielodzietnej	44	46	54	52	47	54	57
Trudności w przystosowaniu do życia	4	1	4	2	3	1	3

po zwolnieniu z zakładu karnego							
Alkoholizm	12	7	6	7	7	12	16
Narkomania	0	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	2	0	0	211	4	3	2
Kłeska żywiołowa	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS Uniejów.

Z przedstawionych danych wynika, iż liczba osób korzystających z pomocy społecznej od trzech lat wykazuje tendencję spadkową, tym samym może to oznaczać, iż coraz mniej osób kwalifikuje się do ubiegania się o pomoc. Wynikać to może m.in. ze wzrostu płacy minimalnej, usamodzielnienia się, poprawy warunków płacowych.

Ponadto od miesiąca kwiecień 2016 r. wprowadzono świadczenie wychowawcze 500+ i to mogło również wpłynąć na sytuację finansową wielu rodzin. Dzięki temu starają się usamodzielniać i zaspokajać swoje potrzeby we własnym zakresie.

Tabela 7. Liczba świadczeń udzielanych na przełomie lat 2016 – 2018

Rodzaj świadczenia	2016		2017		2018	
ROK	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń
Zasiłki rodzinne wraz z dodatki	6586	745.402,00	6133	720.400,00	6276	712.932,27
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	100	38.120,00	142	54.433,67	98	37.595,08
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	33	33.000,00	31	31.000,00	34	32.186,07
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	258	49.970,00	228	45.764,00	216	41.488,06
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	493	48.690,00	445	47.590,00	476	50.016,02

Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	408	40.705,00	349	34.900,00	378	35.569,03
Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1036	73.202,00	834	63.574,00	791	55.464,24
Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	825	74.890,00	814	77.330,00	801	74.654,50
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	49	49.000,00	62	62.000,00	54	54.000,00
Świadczenie rodzicielskie	142	129.256,20	190	172.457,20	205	191.454,80
Zasiłek pielęgnacyjny	2516	384.948,00	2459	376.227,00	2341	370.443,00
Świadczenie pielęgnacyjne	363	470.383,00	375	525.930,2	382	563.070,60
Specjalny zasiłek opiekuńczy	89	43.737,00	80	40.995,70	105	55.638,00
Jednorazowe świadczenie za „za życiem”	-	-	1	4.000,00	1	4.000,00
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacone za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	222	76.921,69	245	84.356,94	· 258	90.392,00
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacone za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	60	8.217,00	74	10.103,00	99	13.287,54
Zasiłek dla opiekuna	125	65.000,00	120	62.400,00	87	46.121,30
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacone za osoby	60	8.586,00	60	8.586,00	54	8.207,00

pobierające zasiłek dla opiekuna						
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	739	251.246,00	596	221.066,78	545	209.290,00
Świadczenie wychowawcze	523 rodzin	3.309.140,47	508 rodzin	4.372.908,77	526	4.280.754,63
Dobry start	-	-	-	-	769	230700,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS Uniejów.

Z analizy zebranych danych wynika, iż wzrasta liczba rodzin i osób, którym udzielono świadczenia rodzinne i dodatki.

Nasz Ośrodek od lat pozyskuje również żywność z Banku Żywności w Łodzi w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Program 2018 i rozdaje wśród potrzebujących. Celem programu jest wsparcie pomocą żywnościową osób najbardziej potrzebujących, których dochód nie przekracza 200 % kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej lub osób w rodzinie zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą: z budżetu państwa (dotacja celowa) oraz budżetu gminy (środki własne gminy), również zadania dzielimy na zadania własne i zadania zlecone. Ustawa o pomocy społecznej daje prawa do korzystania ze świadczeń osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Opieką objęto rodziny wielodzietne, samotne matki wychowujące dzieci, osoby niepełnosprawne, bezrobotne, starsze i chore.

Tabela 8. Zestawienie wydatków MGOPS Uniejów w latach 2016 – 2018 z podziałem na poszczególne świadczenia i liczbę świadczeniobiorców.

	2016		2017		2018	
	Liczba rodzin/osób	Kwota świadczeń	Liczba rodzin/osób	Kwota świadczeń	Liczba rodzin/osób	Kwota świadczeń
Zasiłki stałe	40 osób	196.474,00	33 osób	168.059,83	29 osób	152.747,60
Zasiłki okresowe	91 osób	181.298,00	67 osób	134.403,79	62 osób	116.493,46
Zasiłki celowe	53 rodzin	52.839,00	68 rodzin	76.011,64	92 rodzin	93.000,00
Zasiłki celowe w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	173 rodzin	387.918,00	144 rodzin	370.149,59	138 rodzin	363.926,00
Pomoc państwa w zakresie	154 osób	46.774,50	158 osób	45.534,00	121 osób	40.085,00

dożywiania – posiłek w szkole						
Odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej	6 osób	156.439,38	8 osób	135.890,06	6 osób	135.719,00
Schronienie	4 osób	15.884,00	5 osób	12.392,00	4 osób	31.483,00
Składki na ubezpieczenie zdrowotne – opłacane przy zasiłku stałym	31 osób	14.635,91	25 osób	12.473,99	22 osób	11.799,78
Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze	15 osób	75.984,10	14 osób	152.002,13	16 osób	100.727,00
Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego	4 osób	12.600,00	4 osób	12.600,00	4 osób	12.600,00
Stypendia i zasiłki szkolne	132 osób	175.142,99	108 osób	199.202,00	98 osób	154.234,00
Dodatek mieszkaniowy	39 rodzin	38.419,20	34 rodzin	35.256,87	29 rodzin	34.209,34
Dodatek energetyczny	5 osób	579,79	5 osób	580,83	5 osób	548,01

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań rocznych MGOPS Uniejów.

Analizując wydatki Ośrodka Pomocy w Uniejowie odnotowuje ciągły wzrost wysokości udzielanych świadczeń dla klientów z terenu naszej gminy.

3.1 Ubóstwo

Przejawem ubóstwa często jest niedożywienie, dezorganizacja życia rodzinnego, złe warunki mieszkaniowe, zaniedbania opiekuńczo-wychowawcze wobec dzieci, który doprowadza często do przestępczości.

Najniższym kosztem dóbr i usług niezbędnych do zaspokojenia potrzeb biologicznych ale również elementarnych potrzeb kulturowych jest minimum socjalne. Wyznacza górną granicę ubóstwa. Zaliczono do niego m.in. żywność, mieszkanie, oświata i wychowanie, odzież, kultura, leki, higiena, sport, wypoczynek, transport i pozostałe wydatki.

3.2 Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinie niepełnej i wielodzietnej

Rodzina stanowi pierwszą i podstawową grupę, pośród której dziecko rozwija się fizycznie i psychicznie. Bardzo ważne są stosunki łączące rodziców z dzieckiem, gdyż są to relacje totalne,

funkcjonujące na wielu płaszczyznach np. emocjonalnych, społecznych, wychowawczych i ekonomicznych.

W naszym społeczeństwie istnieje wiele rodzin, które prawidłowo nie wypełniają swoich funkcji są to często rodziny patologiczne i dysfunkcyjne. Rodziny patologiczne to rodziny np. z problemem alkoholowym, w których choć jeden z rodziców spożywa nadmierne ilości alkoholu co często prowadzi do zaburzeń psychicznych. Również ze względu na wiek i braku wykształcenia nie potrafią załatwić swoich spraw. Podstawowe funkcje rodzicielskie i małżeńskie zostają naruszone i zaburzeniu ulega też proces socjalizacyjny.

Również rodziny wielodzietne - rodziny wychowujące 3 i więcej dzieci oraz rodziny niepełne to rodziny gdzie jeden z rodziców – opiekunów wychowuje potomstwo. Mają one często trudności z realizacją funkcji ekonomicznej i opiekuńczej. Wynika to z niskiego poziomu dochodów i ograniczonych możliwości poprawy sytuacji materialnej, nie potrafią gospodarować posiadanymi środkami, zasobami.

Częstym problemem w pełnieniu ról rodzicielskich są problemy w sferze opiekuńczo-wychowawczej t.j. brak czasu ze strony rodzica dla potrzeb emocjonalnych dziecka, niski poziom świadomości rodzica o potrzebach dzieci (miłości, akceptacji i bezpieczeństwa). Dzieci te tracą niekiedy zaufanie do świata i są przekonane, że ludzie na ogół są fałszywi, obłudni, oszukują swoich bliskich a dobroć i życzliwość jest rzadkim zjawiskiem. Skutkiem tego często jest poszukiwanie przez dziecko miejsca w środowisku rówieśniczym, udział w nieformalnych grupach a w konsekwencji może dojść do agresji i wczesnej demoralizacji.

Dane MGOPS Uniejów wskazują na wzrost osób korzystających z pomocy społecznej z powodu występowania problemów wychowawczych w takich rodzinach. Udzielono wsparcia w latach: 2016 – 47 osobo; 2017 - 54 osobom; 2018 – 57 osobom.

3.3 Bezdomność

Za osobę bezdomną uważamy osobę, nie zamieszkuje w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych.

Tabela 7. Liczba osób bezdomnych w gminie Uniejów przebywających w schroniskach w latach 2016 – 2018.

Osoby bezdomne						
2016		2017		2018		
mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	

Liczba osób	3	1	4	1	4	0
Ogółem	4		5		4	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MGOPS Uniejów.

Analizując problem bezdomności na terenie gminy Uniejów w latach 2016 – 2018 należy zauważyć, że w tym okresie problem ten wystąpił pośród mężczyzn i jednej kobiety.

3.4 Bezrobocie

Bezrobocie w gminie Uniejów jest jednym z głównych problemów społecznych wpływających na poziom życia mieszkańców, stopa bezrobocia w latach 2010-2018 wyraźnie wskazuje na znaczny spadek liczby osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Osoba bezrobotna, to osoba niezatrudniona, nie prowadząca działalności gospodarczej, nie wykonująca innej pracy zarobkowej, gotowa do podjęcia zatrudnienia i zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy właściwym dla miejsca zamieszkania, która ukończyła 18 lat. Natomiast długotrwale bezrobotnym jest osoba, która pozostaje trwale bez pracy przez minimum jeden rok.

Stopa bezrobocia wg GUS w miesiącu grudniu 2018 r.:

Polska - 5,8 %

Województwo Łódzkie - 6,1 %

Powiat Poddębicki - 6,6 %

Tabela 8. Struktura bezrobotnych z terenu Miasta i Gminy Uniejów w latach 2010 – 2018

Rok	Bezrobotni ogółem	Z prawem do zasiłku	Bez prawa do zasiłku
2010	446	50	396
2011	447	50	397
2012	501	54	447
2013	474	40	434
2014	394	39	355
2015	322	28	294
2016	277	28	249
2017	214	28	186
2018	189	16	173

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Poddębicach

Tabela 9. Bezrobotni wg wieku i poziomu wykształcenia z terenu miasta i gminy Uniejów na dzień 31.12.2018 r.

Liczba bezrobotnych	189
OGÓŁEM:	110
w tym kobiety	
Osoby zarejestrowane z prawem do zasiłku	16
w tym kobiety	10
Bezrobotni zamieszkali na wsi	107
w tym kobiety	63
Bezrobotni do 25 roku życia	27
w tym kobiety	18
Długotrwale bezrobotni	114
w tym kobiety	69
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	42
w tym kobiety	17
Bez kwalifikacji zawodowych	38
w tym kobiety	24
Bezrobotni niepełnosprawni	14
w tym kobiety	3

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Poddębicach.

Na podstawie powyższych danych jednoznacznie widać, że liczba osób bezrobotnych z terenu miasta i gminy Uniejów z roku na rok spada. Największą grupę bezrobotnych w roku 2018 stanowią osoby długotrwale pozostające bez pracy i osoby zamieszkałe na wsi z czego większą część w tych grupach stanowią kobiety. Problem ze znalezieniem pracy mają również osoby po 50 roku życia i bez kwalifikacji zawodowych.

Bezrobocie jest najtrudniejszy problem społeczno-gospodarczy, gdyż niesie poważne skutki np. pogorszenie standardu życia, problemy z zagospodarowaniem wolnego czasu, ograniczenie i zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym. Istnieje wiele możliwości rozwiązania tego problemu m.in. poprzez świadczenia pieniężne, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społeczno użyteczne, kursy i szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Wszystko po to, by osoba pozostająca bez pracy jak najszybciej znalazła pracę a tym samym powróciła na rynek pracy. Również w funkcjonowaniu rodzin bezrobotnych dochodzi do poważnych zagrożeń a negatywne zmiany mogą dotyczyć wszystkich funkcji rodziny. Brak pracy zarobkowej może wpływać na powstanie niekorzystnej atmosfery zagrożenia, niepewności a nawet poczucia beznadziei. Stąd też bezrobotni stanowią dość znaczną grupę osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, by móc zapewnić rodzinie podstawowe potrzeby.

3.5 Niepełnosprawność

Kolejnym istotnym problemem społecznym jest niepełnosprawności. Z definicji GUS wynika, iż „osobą niepełnosprawną jest osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez Organ do tego uprawniony lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku”.

Problem niepełnosprawności dotyka różne osoby i w związku z tym istnieją też różne możliwości ich wspierania.

Tabela 10. Osoby niepełnosprawne uprawnione do pobierania zasiłku stałego w MGOPS Uniejów.

Lata	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	
	liczba gospodarstw domowych	liczba osób w gospodarstwach domowych
2017	33	49
2018	29	40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS Uniejów.

Tabela 11. Osoby niepełnosprawne uprawnione do pobierania zasiłku stałego w MGOPS Uniejów z podziałem na płeć.

Lata	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	
	Kobiety	Mężczyźni
2017	9	24
2018	7	29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS Uniejów.

Tabela 12. Zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności dla osób poniżej 16 roku życia wypłacanych przez MGOPS Uniejów.

Rok	Liczba świadczeniobiorców
2017	78
2018	116

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS Uniejów.

Tabela 13. Zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia wypłacanych przez MGOPS Uniejów.

Rok	Liczba świadczeniobiorców
2017	270
2018	338

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS Uniejów.

Analizując te dane możemy wywnioskować, iż coraz częściej problem niepełnosprawności dotyka dzieci i osoby dorosłe. Jak również liczba osób korzystających z pomocy MGOPS Uniejów w formie zasiłku stałego wciąż rośnie, gdyż w roku 2017 wynosiła 33 osoby a w roku 2018 liczyła 36 świadczeniobiorców. Osoby te nie posiadają uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych.

Dane te nie obrazują w pełni faktycznej ilości osób niepełnosprawnych w gminie Uniejów, ponieważ nie wszyscy nabywają prawo do otrzymywania świadczeń z tytułu niepełnosprawności. Zasady wypłaty tych świadczeń regulują przepisy ustawowe, ściśle określające kryterium dochodowe uprawniające do przyznania w/w form pomocy.

3.6 Długotrwała lub ciężka choroba

Kolejnym obszarem, gdzie zaangażowane są zasoby służb pomocy społecznej jest problem występowania długotrwałej lub ciężkiej choroby. Najczęściej osobami tym są osoby starsze. Problem ten nie pomija żadnego człowieka, żadnego środowiska. Celem pomocy społecznej w tym zakresie jest tworzenie warunków i wsparcia mającego na celu utrzymanie funkcjonowania tych osób w swoim środowisku. W ramach opieki nad tymi świadczeniobiorcami Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Uniejowie wykonuje pomoc w formie zasiłków celowych, świadczy również usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, zapewniając w ten sposób opiekę i pomoc w codziennym funkcjonowaniu.

W analizowanym okresie na terenie gminy Uniejów wynika, iż w latach 2012-2013 poziom ten utrzymywał się na tym samym poziomie, w latach 2014-2015 miała tendencje wzrostową dawniej osób tych ubywało.

3.7 Przemoc w rodzinie

Poprzez przemoc w rodzinie zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie rozumiemy jednorazowe albo powtarzające się umyśle działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny. W szczególności narażając ich na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, godności, nietykalności cielesnej, wolności, powodując szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołując cierpienie i krzywdy moralne.

W ramach realizacji w/w ustawy powołany został przez Burmistrza Miasta i Gminy Uniejów - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Członkowie tego Zespołu Interdyscyplinarnego prowadzą działania prewencyjne podejmowane w celu zapobiegania zjawiskom przemocy poprzez działania informacyjne i edukacyjne skierowane do społeczności lokalnej, aktywizowanie społeczności lokalnej do walki z problemem przemocy w rodzinie, podejmowanie interwencji w środowiskach zagrożonych zjawiskiem przemocy.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Uniejów realizowane są zgodnie z opracowaniem „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Uniejów na lata 2017 – 2022” zatwierdzonym Uchwałą Rady Miejskiej w Uniejowie Nr XLIII/337/2017 z dnia 17 lutego 2017 r.

Tabela 14. Wdrożenie procedury Niebieskiej Karty przewidzianej ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w latach 2016-2018

Lata	2016	2017	2018
Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego	5	4	8
Liczba posiedzeń ZI	4	5	7
Liczba grup roboczych	2	6	8

Źródło: Dane z MGOPS Uniejów ze sprawozdania Zespołu Interdyscyplinarnego w Uniejowie.

Z danych wynika, że w 2018 r. znacznie wzrosła liczba założonych Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu, co oznacza wzrost sytuacji przemocowych w rodzinach z terenu gminy Uniejów.

3.8 Alkoholizm

Alkoholizm – to zespół uzależnienia od alkoholu, który jest chorobą chroniczną i postępującą. Zaczyna się i rozwija bez świadomości osoby zainteresowanej, polega na niekontrolowanym picciu napojów alkoholowych. Często wynika to z nieumiejętności radzenia sobie z problemami jakie niesie życie, przez co może doprowadzić do fizycznego i psychicznego wyniszczenia jednostki. Przykrym skutkiem nadużywania alkoholu jest pogarszanie się sytuacji ekonomicznej i społecznej rodziny.

Zadania własne gminy w zakresie działań profilaktycznych i rozwiązywania problemów alkoholowych reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi podstawę do profilaktycznej realizacji zadań i priorytetów. Podmiotem

realizującym program na terenie gminy Uniejów jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Uniejowie. Do zadań jej należy m.in. profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna zwłaszcza dla dzieci i młodzieży, podejmowanie czynności zmierzających do zastosowania wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego a także udzielenia rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej. Jedynie Gminna Komisja i prokuratura mają ustawowe prawo kierowania wniosku do Sądu o objęcie leczeniem odwykowym.

3.9 Narkomania

Przez termin narkomania określa się stan uzależnienia od środków odurzających, nie tylko od nałogowego używania narkotyków, ale również stosowania wszystkich środków wywołujących euforię odurzającą. Staje się zjawiskiem masowym i groźnym dla zdrowia i życia, zażywanie ich może doprowadzić nawet do śmierci również w skutek samobójstw. Osoby te mogą ingerować w mienie społeczeństwa poprzez rozboje, rabunki, kradzieże popełniane w celu zdobycia pieniędzy na zaspokojenie głodu narkotykowego.

Z danych Ośrodka Pomocy w Uniejowie wynika, iż do chwili obecnej nie ma zgłoszeń o przyznanie pomocy osobom z problemem narkomanii.

IV CELE GŁÓWNE STRATEGII

Po analizie głównych obszarów problemowych gminy Uniejów, postawiono za cel główny strategii stworzenie warunków do umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie samodzielnie pokonać, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia.

Cel strategiczny nr 1

Wspieranie osób i rodzin borykających się z problemem bezrobocia.

Zadania:

- Udział osób bezrobotnych w działaniach zmierzających do poprawy ich sytuacji bytowej oraz swoich bliskich,
- Poszukiwanie rozwiązań umożliwiających rozwój aktywnych form pomocy skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym długotrwale bezrobotnych,
- Monitoring programów i ewentualne opracowanie projektu w celu rozwiązania problemów bezrobocia.

Kierunki działań:

- zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osób i rodzin najuboższych dotkniętych bezrobociem, poprzez:
 - pomoc finansową,
 - dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach,
 - stypendia socjalne dla najuboższych i zasiłki szkolne,
 - zapewnienie wypoczynku wakacyjnego dla dzieci,
 - objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym osób, które nie posiadają prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.
- objęcie pracą socjalną osób długotrwale bezrobotnych, przez:
 - udzielenie pomocy w zakresie poradnictwa,
 - pomoc w napisaniu CV,
 - mobilizowanie do aktywnego poszukiwania pracy,
 - wyszukiwanie ogłoszeń i śledzenie rynku pracy w celu podpowiedzenia, gdzie zainteresowany może złożyć swoje dokumenty,
- kontynuowanie współpracy z PUP w Poddębicach, poprzez:
 - organizowanie prac społeczno – gospodarczych na terenie gminy,
 - organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych dla naszych mieszkańców,

- organizowanie szkoleń w celu przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych.

Realizatorzy:

- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Uniejowie,
- Urząd Miasta w Uniejowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Poddębicach,
- Szkoły Podstawowe i Przedszkola na terenie gminy.

Cel strategiczny nr 2

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Zadania:

- Udział tych osób w działaniach zmierzających do poprawy ich sytuacji bytowej i rodzinnej,
- Zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej,
- Rozwijanie zainteresowań i zdobywanie nowych umiejętności,
- Wsparcie tych rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Kierunki działań:

- wspieranie rodzin z dziećmi w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych poprzez:
 - pomoc finansową,
 - pracę socjalną z rodziną,
 - organizowanie terapii rodzinnej i mediacji,
 - podjęcie współpracy z pedagogiem szkolnym, psychologiem,
 - podjęcie współpracy ze szkołą, kuratorem społecznym i sądowym, sądem.
- organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, poprzez:
 - wspieranie działań dotyczących zagospodarowania czasu wolnego w/w;
 - organizowanie zajęć pozalekcyjnych;
 - organizowanie wypoczynku letniego;
 - utworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
- pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych pozbawieniem lub ograniczeniem władzy rodzicielskiej poprzez:
 - zapewnienie warunków do działania asystenta rodziny,
 - poprawa funkcjonowania rodzin biologicznych.

Realizatorzy:

- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Uniejowie,
- Urząd Miasta w Uniejowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Uniejowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poddębicach,
- Szkoły Podstawowe i Przedszkola na terenie gminy,
- Przychodnie lekarzy rodzinnych.

Cel strategiczny nr 3

Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych oraz ich rodzin w ich funkcjonowaniu w środowisku lokalnym.

Zadania:

- Wspieranie poprzez zwiększenie dostępu do sprzętu i usług rehabilitacyjnych,
- Poszukiwanie rozwiązań umożliwiających zapewnienie odpowiedniej formy opieki osobom potrzebujących pomocy osób trzecich,
- Zwiększenie dostępności usług opiekuńczy,
- Aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki osobom najuboższym,
- Zmniejszenie liczby osób kierowanych do domów pomocy społecznej,
- Rozwój pracy socjalnej i informowanie o przysługujących prawach dla tych osób.

Kierunki działań:

- wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych w zapewnieniu opieki i pozostawieniu ich w środowisku naturalnym, poprzez:
 - pomoc finansową,
 - organizację dziennej opieki dla osób wymagających wsparcia,
 - propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia,
 - wspieranie rodzin sprawujących opiekę nad tymi ludźmi,
 - edukacja dzieci i młodzieży w szkołach na tematy związane z tymi osobami,
 - uwrażliwianie społeczności lokalnej na temat potrzeb takich ludzi,
- wspieranie aktywności tych osób poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług poprzez:
 - integracja osób starych i niepełnosprawnych ze społeczeństwem,
 - wyrównywanie poziomu życia tych osób,

- mobilizowanie do aktywności społecznej i fizycznej,
- zwiększenie dostępności do zabiegów rehabilitacyjnych.

Realizatorzy:

- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Uniejowie,
- Urząd Miasta w Uniejowie,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku w Uniejowie,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Uniejowie,
- Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Uniejowie,
- PFRON,
- Służba zdrowia.

Cel strategiczny nr 4

Działania w zakresie przeciwdziałaniu uzależnieniom, z uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Zadania:

- Ochrona dzieci i młodzieży przed skutkami alkoholizmu rodziców/opiekunów,
- Zmobilizowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego,
- Wypracowanie formy pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom poprzez współpracę z lokalnymi instytucjami i organizacjami.

Kierunki działań:

- prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w formie pogadarek z przedstawicielami instytucji na temat skutków używania substancji psychoaktywnych poprzez:
 - zwiększenie wiedzy dzieci i młodzieży o uzależnieniach,
 - informowanie o konsekwencjach zażywania tych używek,
- zmniejszenie dostępności alkoholu wśród dzieci i młodzieży, przez:
 - monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu, zwłaszcza pod kątem przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnich.
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych poprzez:
 - pomoc terapeutyczną, prawną, psychologiczną i socjalną,
 - poprawę relacji rodzinnych,
 - zwiększenie dostępności do udzielanych form pomocy i wiedzy w zakresie uzależnień.

- zaspokojenie socjalne dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu poprzez:
 - opłacenie posiłków w szkole,
 - wyposażenie w niezbędne artykuły szkolne i odzież,
 - przeciwdziałanie przemocy domowej i zaniedbaniom.

Realizatorzy:

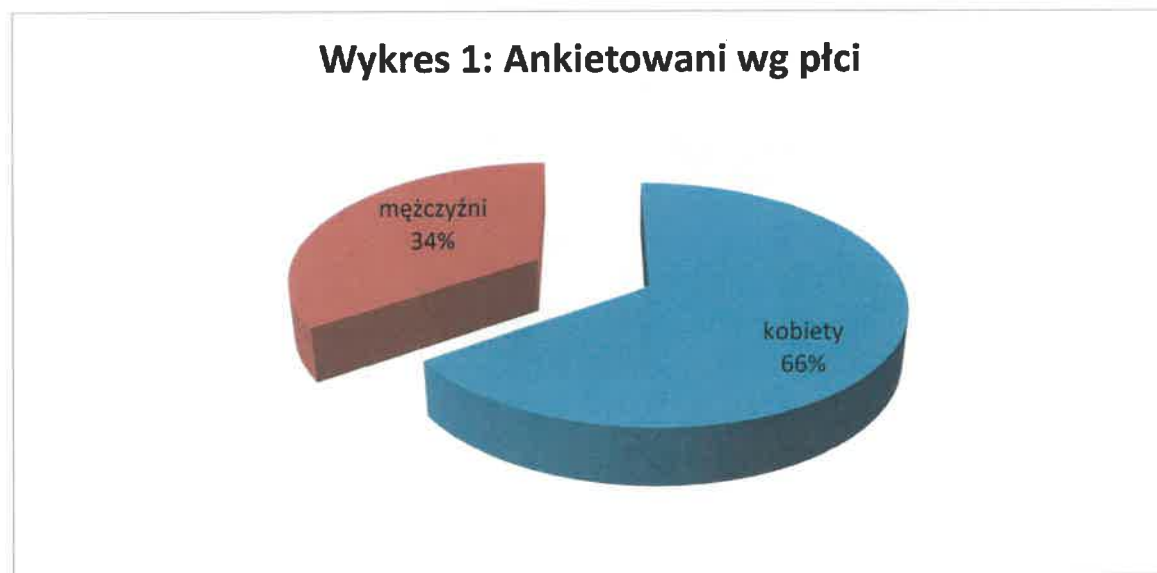
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Uniejowie,
- Urząd Miasta w Uniejowie,
- Służba zdrowia,
- Szkoły z terenu gminy Uniejów,
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Uniejowie,
- Kuratorzy społeczni i sądowi,
- Policja.

V Diagnoza – ocena i oczekiwania mieszkańców na podstawie analizy kwestionariusza ankietowego

Dla potrzeb strategii oraz dla przeprowadzenia analizy aktualnych problemów społecznych, które występują na terenie gminy Uniejów wykorzystana została metoda badania ankietowego, mająca na celu określenie występujących problemów społecznych oraz działań, które należy podjąć w celu ich wyeliminowania.

Badanie ankietowe zostało skierowane do mieszkańców Naszej gminy a przeprowadzono je w formie kwestionariusza ankietowego w wersji papierowej oraz można było pobrać arkusz w wersji elektronicznej ze strony naszego Ośrodka. Ankieta składa się z 16 pytań (załącznik nr 1) i została przeprowadzona w miesiącach marzec-kwiecień 2019 r. Łącznie rozdysponowano 100 ankiet, uzyskując zwrot na poziomie 58 wypełnionych. Każdy z respondentów wypełniał ankietę samodzielnie, bez zadawania pytań przez ankietera. Kwestionariusz zawiera pytania, które mają na celu określić subiektywne odczucia mieszkańców związane z problemami społecznymi oraz zapoznać się z problemami w tym zakresie. Przeprowadzenie ankiety i zebrane dane posłużą do opracowania w dalszej części celów strategicznych i operacyjnych strategii.

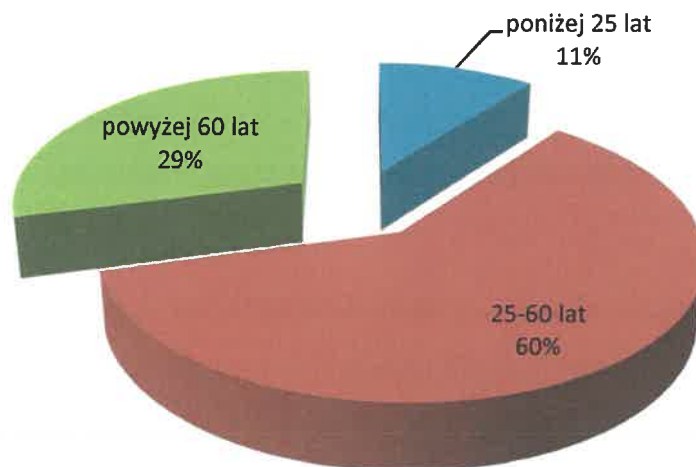
Z metryki kwestionariusza ankietowego w badanym okresie wynika, iż wypełniło ją 58 osób, w tym 38 kobiet i 20 mężczyzn (wykres 1).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

Respondenci zostali podzieleni na trzy grupy wiekowe, których udział w ankiecie przedstawiał się następująco: poniżej 25 lat – 6 osób, 25-60 lat (lata aktywności zawodowej) – 35 osób i powyżej 60 lat – 17 osób (wykres 2).

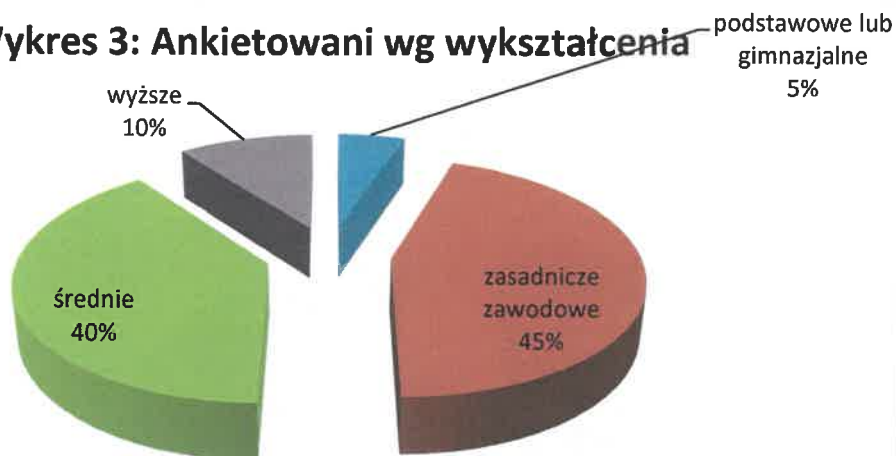
Wykres 2: Ankietowani wg grupy wiekowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

Ankietę najczęściej wypełniali mieszkańcy z wykształceniem: zasadniczym zawodowym - 26 osób i średnim - 23 osoby. Jedynie 6 osób deklarowało wykształcenie wyższe a 3 osoby podstawowe lub gimnazjalne (wykres 3).

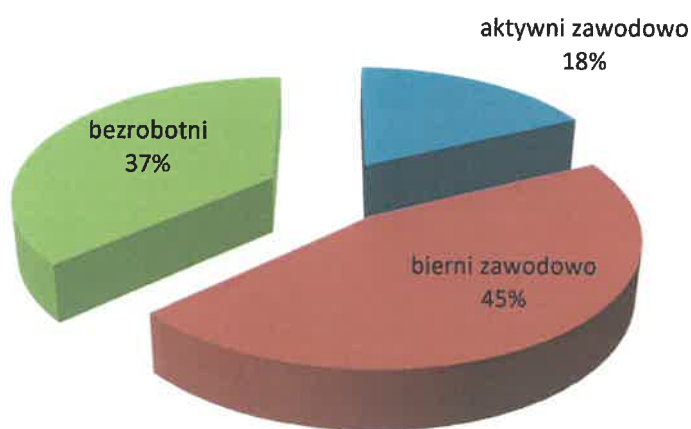
Wykres 3: Ankietowani wg wykształcenia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji zawodowej respondentów, które przedstawia się następująco: aktywni zawodowo – 20 osób, bierni zawodowo – 21 osób i bezrobotni – 17 osób (wykres 4).

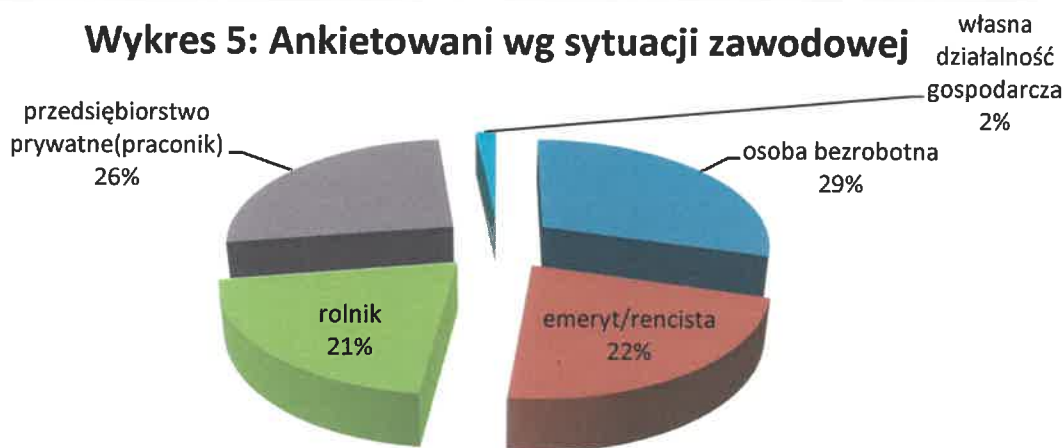
Wykres 4: Sytuacja zawodowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

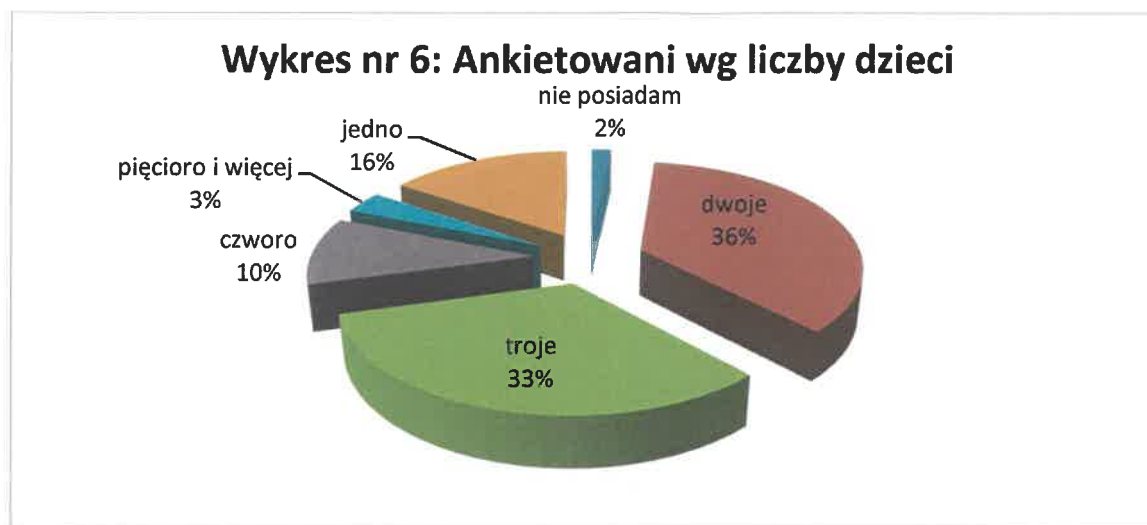
Na pytanie dotyczące miejsca zatrudnienia najczęściej zaznaczaną odpowiedzią było: osoba bezrobotna – 17 osób, emeryt/rencista – 13 osób, rolnik – 12 osób, przedsiębiorstwo prywatne (pracownik) - 15 osób, własna działalność gospodarcza – 1 osoba. Żadna z osób badanych nie pracuje w instytucji publicznej i nie jest uczniem/studentem (wykres 5).

Wykres 5: Ankietowani wg sytuacji zawodowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

Z danych dotyczących liczby dzieci 21 osób odpowiedziało, że ma dwoje dzieci, 19 osób wychowuje 3 dzieci, 9 osób ma 1 dziecko, 6 osób ma czworo dzieci, 2 osoby mają pięcioro i więcej dzieci a 1 osoba odpowiedziała, że nie ma dzieci (wykres 6).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

Podstawowe problemy społeczne na podstawie ankiety.

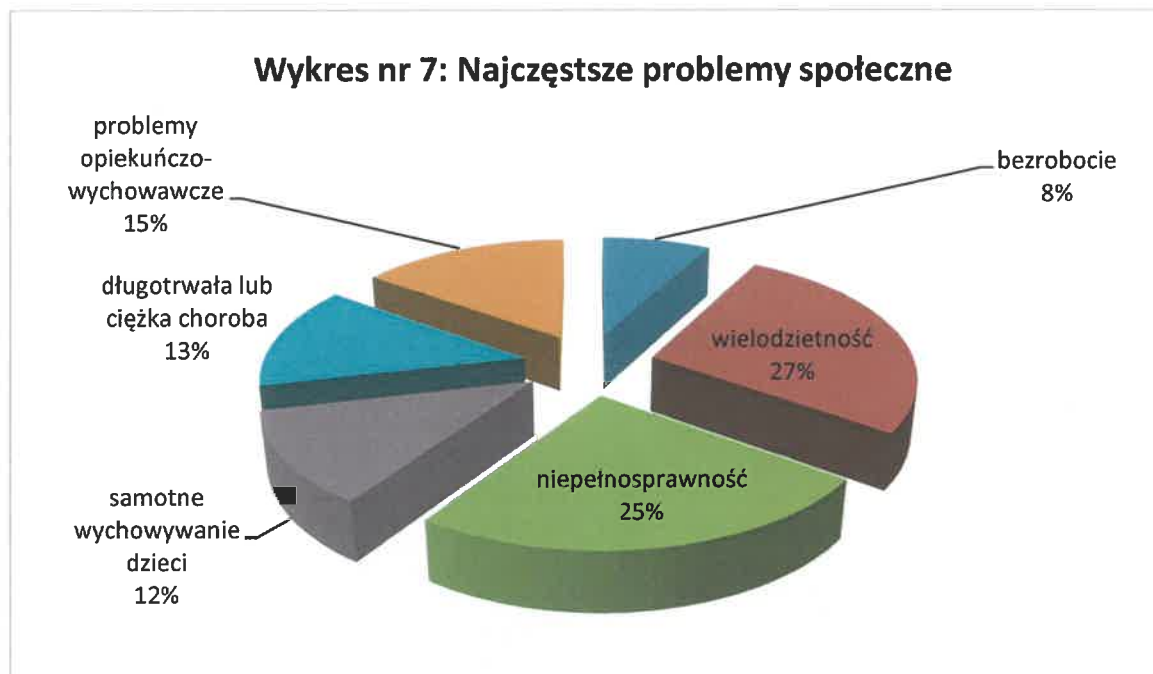
Pytanie w kwestionariuszu ankietowym była identyfikacja problemów społecznych, którą mieszkańcy dostrzegają w miejscu swojego zamieszkania. Zadaniem respondenta było wskazać nawet kilka podstawowych problemów najczęściej dotyczących mieszkańców naszej gminy. Odpowiedzi udzielono w następujący sposób:

Tabela nr 15. Problemy najczęściej dotyczących mieszkańców gminy.

Problemy społeczne	Liczba osób
Bezrobocie	24
Bezdomność	1
Długotrwała lub ciężka choroba	17
Niepełnosprawność	31
Przemoc w rodzinie	12
Alkoholizm	7
Narkomania	1
Zaburzenia psychiczne	23
Problemy opiekuńczo-wychowawcze	19
Starzenie się społeczności lokalnej	13
Samotne wychowanie dzieci	15
Wielodzietność	34

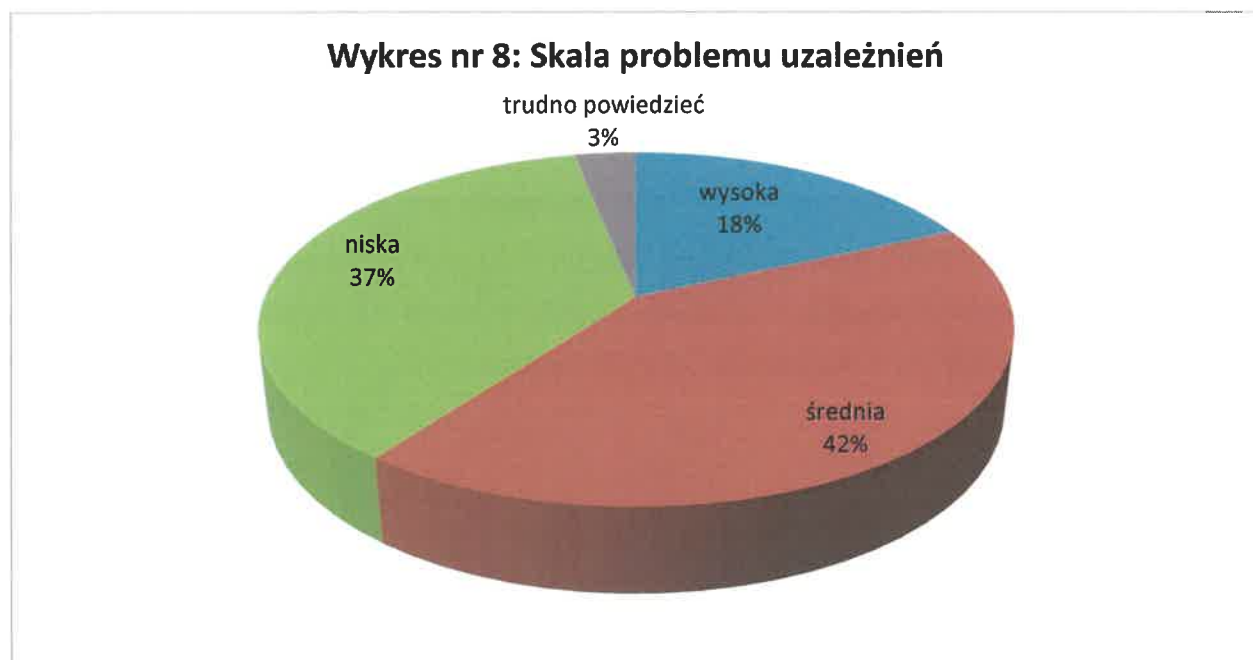
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Jak wynika z zestawienia uzyskanych danych przedstawionych w tabeli nr 15, mieszkańcy gminy najbardziej dostrzegają istnienie takich problemów społecznych, jak: wielodzietność, niepełnosprawność, bezrobocie, problemy opiekuńczo-wychowawcze, długotrwała lub ciężka choroba i samotne wychowanie (wykres nr 7).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

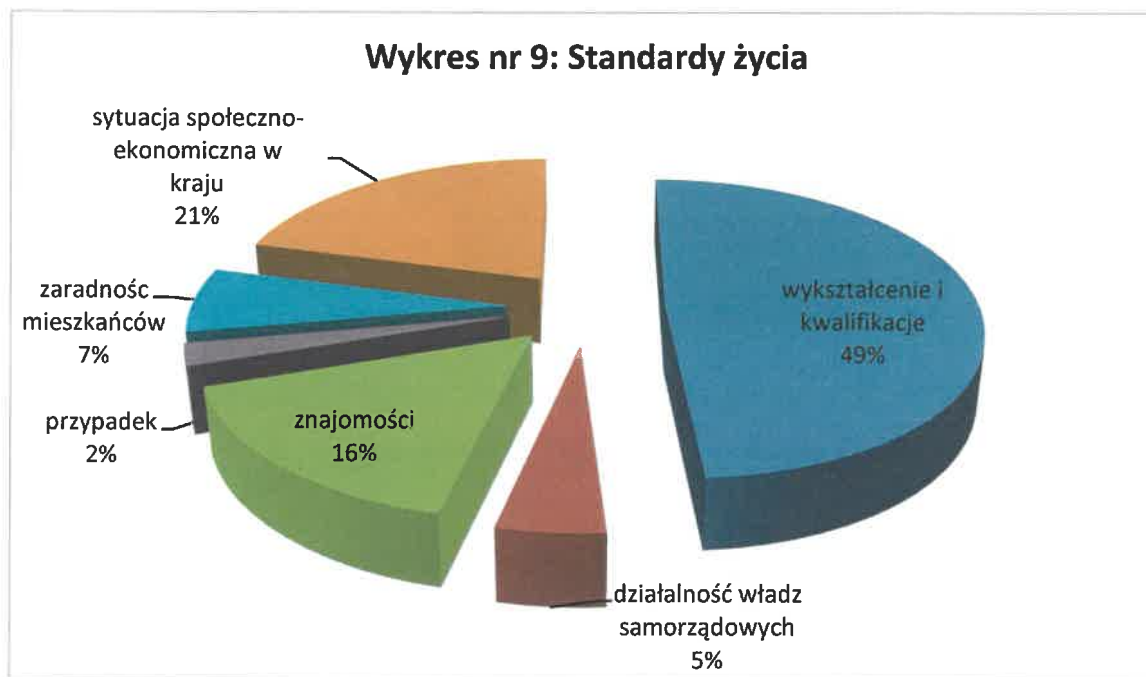
Na pytanie dotyczące wskazania skali problemów uzależnień wśród mieszkańców, ankietowani udzielili odpowiedzi w następujący sposób: wysoka – 7 osób, średnia – 16 osób, niska – 14 osób i trudno powiedzieć – 21 osób (wykres nr 8).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

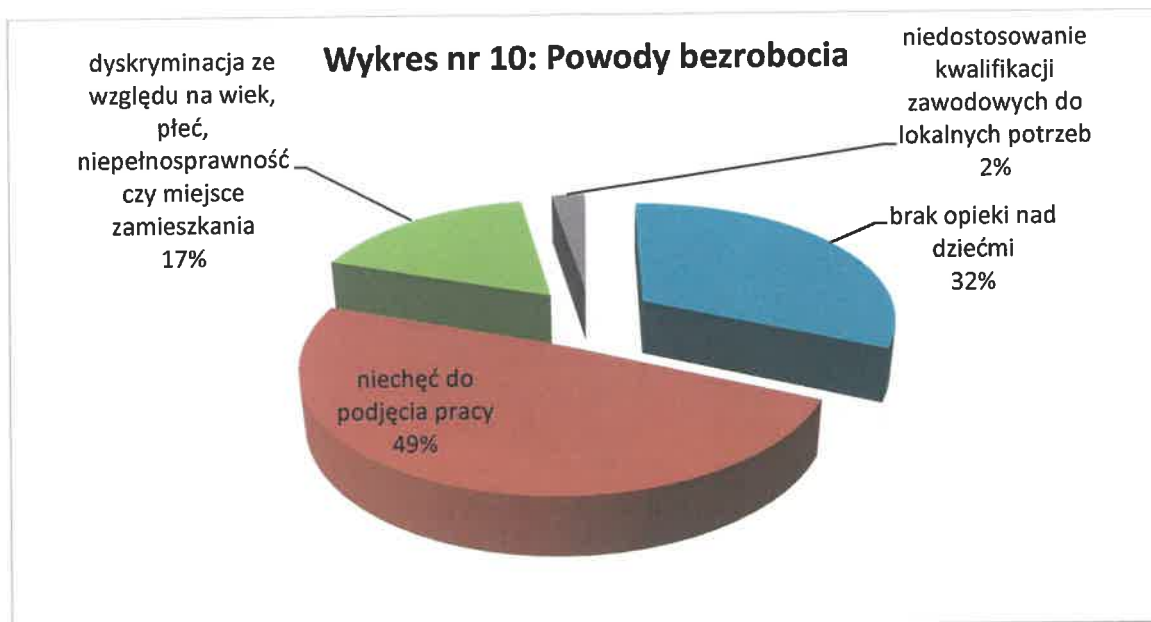
Dane te są pewną przesłanką, ku zwiększeniu świadomości wśród mieszkańców w zakresie przeciwdziałania wszelkiego rodzaju uzależnień. Pewnego rodzaju pomocą może być opracowany „Gminny program przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii”.

Kolejne pytanie skierowane do respondentów miało na celu wskazać największe znaczenie na standardy życia, którzy odpowiedzieli następująco: wykształcenie i kwalifikacje – 21 osób, działalność władz samorządowych - 2 osoby, znajomości – 7 osób, przypadek – 1 osoba, zaradność mieszkańców - 3 osoby, sytuacja społeczno – ekonomiczna w kraju – 3 osoby i niepełnosprawność – 16 osób (wykres nr 9).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

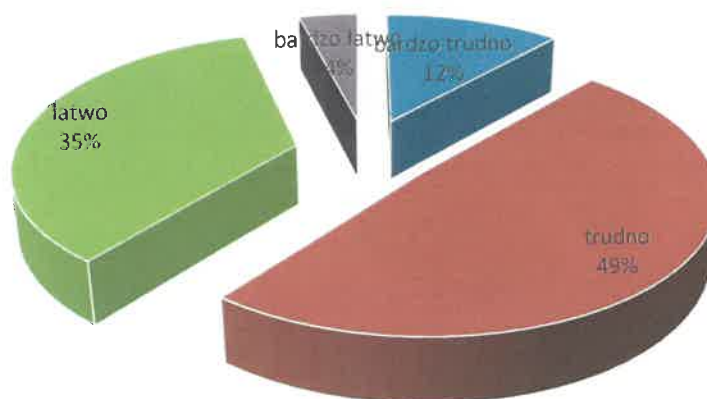
Następne pytanie miało na celu określić, jakie według mieszkańców są główne powody bezrobocia w gminie. Wynik badania przedstawia, że najczęstszą przyczyną bezrobocia jest: niechęć do podjęcia pracy – 23 osoby, brak opieki nad dziećmi – 15 osób, niedostosowanie kwalifikacji zawodowych do lokalnych potrzeb – 12 osób i dyskryminacja ze względu na wiek, płeć, niepełnosprawność czy miejsce zamieszkania – 8 osób (wykres nr 10).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

Na podstawie pytania dotyczącego możliwości znalezienia nowej pracy na terenie gminy, możemy spostrzec, że respondenci ocenili to w następujący sposób: bardzo trudno – 6 osób, trudno – 25 osób, łatwo – 18 osób, bardzo łatwo – 2 osoby i nie ma znaczenia – 7 osób (wykres nr 11).

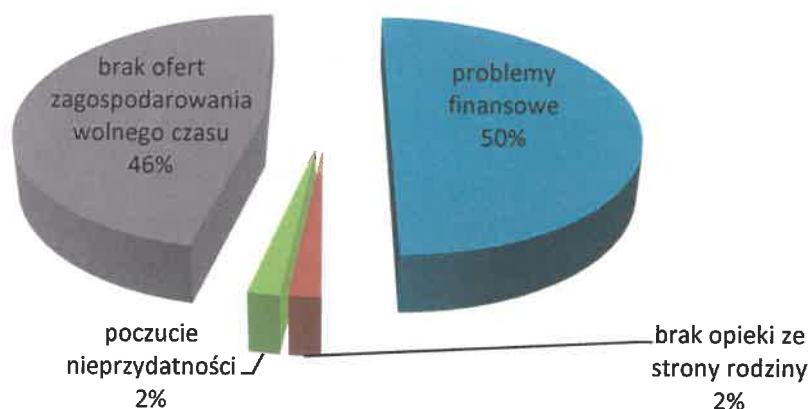
Wykres nr 11: Możliwości znalezienia nowej pracy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

Kolejne pytanie skierowane do respondentów miało na celu wyznaczeniem problemów, które najczęściej doświadczają osoby starsze: problemy finansowe – 29 osób, brak opieki ze strony rodziny – 1 osoba, poczucie nieprzydatności – 1 osoba i brak ofert zagospodarowania wolnego czasu – 27 osób (wykres nr 12).

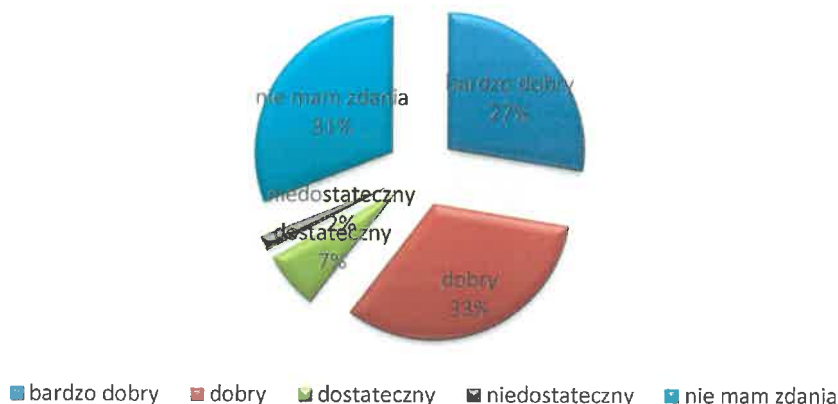
Wykres nr 12: Problemy doświadczane przez osoby starsze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

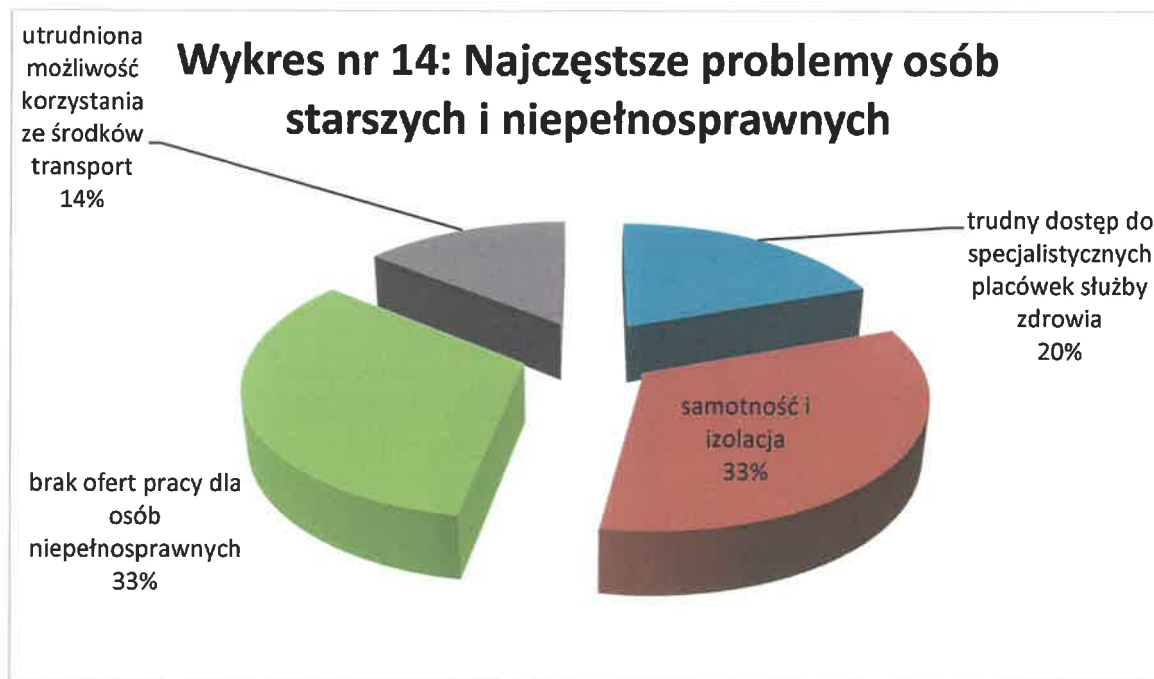
Z zestawionych danych dotyczących oceniania poziomu edukacji i kształcenia na terenie gminy wynika, iż bardzo dobrze ocenia 16 osób, dobrze – 19 osób, dostatecznie – 4 osoby, niedostatecznie – 1 osoba i nie ma zdania – 1 osoba (wykres nr 13).

Wykres nr 13: Poziom edukacji i kształcenia

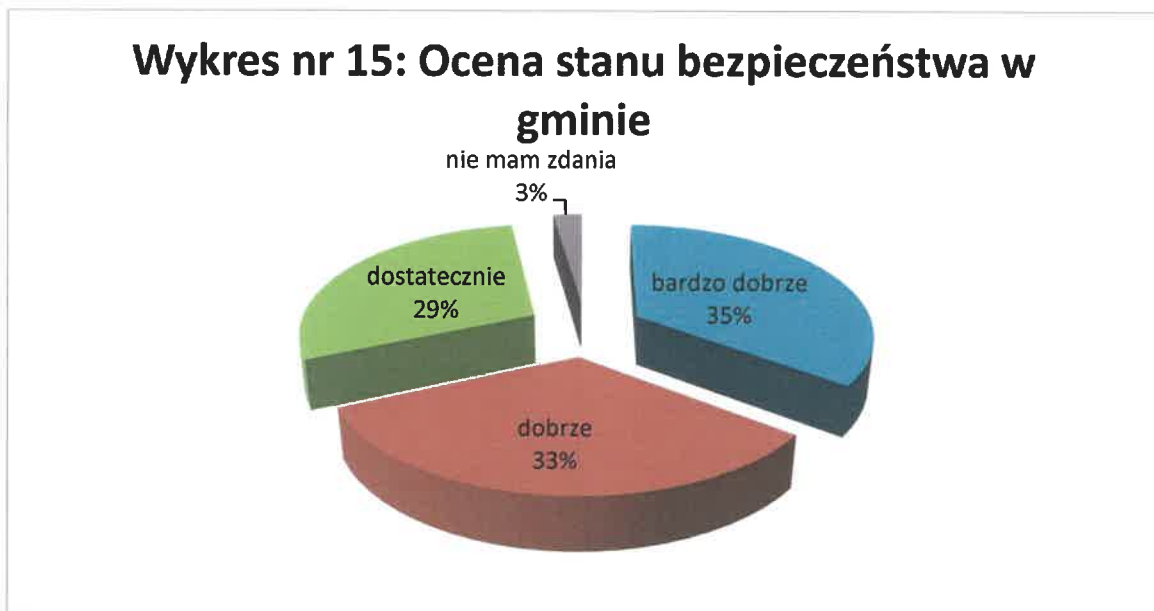
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

Na kolejne pytanie, które miało na celu wskazanie problemów, które uważane są za najważniejsze u osób starszych i niepełnosprawnych respondenci odpowiedzieli, że najczęstszym problemem jest trudna dostępność do specjalistycznych placówek służby zdrowia – 17 osób, samotność i izolacja oraz brak ofert pracy dla osób niepełnosprawnych odpowiedziało po 14 osób, utrudnioną możliwość korzystania ze środków transportu – 6 osób natomiast po 2 osoby zaznaczyły brak opieki ze strony rodziny, brak akceptacji w środowisku lokalnym i ograniczony dostęp do budynków użyteczności publicznej a 1 osoba określiła ograniczoną możliwość spędzenia czasu wolnego (wykres nr 14).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

Na podstawie przedstawionych danych dotyczących pytania o ocenę stanu bezpieczeństwa na terenie gminy można zauważyć wyraźnie, że większość respondentów ocenia go na bardzo dobrym poziomie – 18 osób, dobrze – 17 osób, dostatecznie – 15 osób, ni ma zdania – 8 osób a nikt nie ocenił go niedostatecznie (wykres nr 15).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

Ostatnie pytanie o sposób na szybkie i skuteczne rozwiązanie problemów społecznych mieszkańców respondenci odpowiedzieli, że jest to możliwe dzięki: sprawnie działającemu systemowi pomocy dla osób doświadczających trudnych sytuacji życiowych – 23 osoby, rozbudowie

szkół i przedszkola – 20 osób, działanie świetlic środowiskowych – 14 osób i inne – odpowiedziała jedna osoba wpisując wyższą płacę (wykres nr 16).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

VI Analiza SWOT

Analiza SWOT jest podstawą do zdiagnozowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych. Jest skuteczną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką społeczną gminy.

Analiza SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- słabe strony uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki społecznej i jeśli nie zostaną wyeliminowane to będą ją osłabiać,
- mocne strony uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki społecznej, należycie wykorzystane sprzyjać będą jej wzmocnieniu,
- szanse uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale mogą być traktowane jako szansa i przy odpowiednio podjętych działaniach wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych,
- zagrożenia uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów społecznych.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– zdiagnozowanie problemów społeczności lokalnej i jego potrzeby, – wykwalifikowana i kompetentna, wciąż doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej, – dobry kontakt pracowników socjalnych z rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej, – aktywna działalność Ośrodka Pomocy, – współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka, rodziny, osób niepełnosprawnych i chorych, – dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe, – dobre rozpoznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych itp.,	– brak radcy prawnego zajmującego się sprawami pomocy społecznej, – niewystarczająca kadra pracowników socjalnych, – brak poradnictwa specjalistycznego, – brak wykwalifikowanego pracownika, który zajmowałby się pozyskiwaniem środków z zewnątrz, – brak wsparcia psychologicznego dla pracowników socjalnych, – bariery architektoniczne, – zbyt niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców, – brak organizacji pozarządowych działających na terenie gminy zajmujących się sprawami z zakresu pomocy społecznej, – istnienie szarej strefy zatrudnienia, – brak organizacji w zakresie grup wsparcia i grup samopomocowych,

– samorządy gminne otwarte na współpracę ze środowiskiem lokalnym, – sprawny system informacji, – dostępność oferta pomocy w zakresie bezrobocia, uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i innych problemów dotyczących mieszkańców, – gminne obiekty sportowe dostępne dla dzieci i młodzieży, – funkcjonowanie na terenie gminy placówek ochrony zdrowia.	– brak mieszkań chronionych i niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych, – brak poradnictwa rodzinnego, – niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego dla młodzieży zagrożonej demoralizacją.
SZANSE	ZAGROŻENIA
– poprawa jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej, – zmiana w społeczeństwie w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych, – lepsza współpraca pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, – ciągłe zatrudnianie asystenta rodziny; – funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, – prospołeczna polityka państwa, – przepisy prawa bardziej przyjazne rodzinie, – wzrost aktywności społecznej, – tworzenie miejsc pracy, – szkolenia, – profilaktyka, – tworzenie i wdrażanie specjalnych programów pomocowych.	– roszczeniowa postawa klientów pomocy społecznej, – brak zauważenia problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne, – rosnąca ilość rodzin wieloprotblemowych, – uzależnienie się rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko tzw. „dziedziczenia biedy”, – zaniedbanie funkcji opiekuńczej rodziny, – brak możliwości kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia, – stereotyp w wizerunku pomocy społecznej, – brak zainteresowania klientów pomocy społecznej szkoleniami i przekwalifikowaniem, – konsumpcyjny styl życia, – znieczulica społeczna.

VII MONITORING STRATEGII

Monitoring strategii polega na obserwacji realizacji celów strategicznych i realizacji programów, które wynikają z kilku faz rozwoju. Umożliwia on obserwację i identyfikację problemów podczas tworzenia programu, ukazuje ocenę zaangażowania jednostek odpowiadających za ich realizację, weryfikuje zgodność założonych celów i efektywność wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych określa cele i zadania do roku 2029 w zakresie problematyki społecznej. Przygotowanie programu i przyjęcie przez Radę Miasta Uniejów kończy pierwszy etap planowania.

Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji strategii są wyznaczone działania. Obowiązek monitorowania realizacji działania posiada Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Uniejowie, który powinien dokonywać ich w sytuacji wprowadzenia nowych zadań do strategii.

Wskaźniki monitoringu

Wskaźniki oceny monitorowania strategii:

- ilość zmodernizowanych obiektów i infrastruktury komunalnej dla ułatwienia rozwiązywania problemów społecznych,
- ilość otwartych działalności gospodarczych,
- ilość nowo utworzonych miejsc pracy, również dla osób niepełnosprawnych,
- ilość zlikwidowanych barier architektonicznych,
- ilość powstałych inwestycji w ramach rozwoju społeczno – gospodarczego, również ze środków unijnych,
- ilość dzieci i młodzieży objętych programem dożywiania,
- ilość osób, rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze, którym udzielono pomocy,
- ilość osób, którym udało się wyjść z bezdomności,
- ilość osób, którym udało się wyjść z uzależnienia, alkoholizmu i podjęły leczenie odwykowe, terapię,
- liczba osób, którym udzielono pomocy w związku z przemocą w rodzinie,
- liczba akcji organizowanych dla dzieci i młodzieży w celu promowania zdrowego stylu życia.

VIII EWALUACJA WDRAŻANIA STRATEGII

Do ewaluacji strategii służą dane zebrane w procesie monitoringu. Głównym celem jest podwyższenie stopnia efektywności i znaczenia rezultatów, które wynikają z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Natomiast głównym zadaniem jest dążenie do ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane jako zwiększenie przejrzystości i promowanie działań podejmowanych przez władze publiczne.

Zastosowanie ewaluacji:

- ocena możliwości i ograniczeń,
- sprawne zarządzanie,
- rozpoznanie słabych i mocnych stron,
- wskazanie priorytetów działań,
- poprawienie błędów,
- ulepszenie procesu decyzyjnego,

Zadaniem ewaluacji jest dostarczenie odbiorcom oceny stanu wdrażania programów w zakresie:

- funkcjonowania programów,
- wydajności w stosunku do celów,
- wniosków wyłonionych w celu poprawy wdrożenia programów,
- identyfikacji dobrych praktyk.

Ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dokonywana będzie podczas prac nad rocznym raportem z wdrożenia. Wnioski z ewaluacji będą stanowić jeden z elementów aktualizacji Strategii.

IX ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019 – 2029 finansowana będzie z budżetu samorządu lokalnego oraz środków pozyskanych z zewnętrznych funduszy: pozarządowych, rządowych, programów unijnych i celowych.

Osiągnięcie oczekiwanych rezultatów uzależnione jest od wielkości środków dostępnych na realizację tych celów. Szansą dla podmiotów jest możliwość pozyskiwania środków pozabudżetowych m.in. z Unii Europejskiej.

PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Uniejów na lata 2019 – 2029 jest dokumentem otwartym, podlegającym ewaluacji i monitoringowi, przez co wskazuje działania w ramach przyjętych priorytetów w oparciu o analizę SWOT. Program ten określa potrzeby mieszkańców gminy, poprzez co wskazywane są pewne kierunki działania w sferze polityki społecznej, które służą wspólnym misją. Realizowany będzie w ramach przyjętych działań w zależności od finansów posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Powyższy dokument przedstawia schemat działania wszystkich uczestników życia społecznego gminy Uniejów i pozwala postrzegać nasze miasto i gminę jako zintegrowaną społeczność lokalną. Tworzona długofalowa wizja rozwiązywania problemów społecznych, a osiągnięte cele będą promować nasze miasto.

Większość problemów z jakimi borykają się mieszkańcy uznawane są za problemy społeczne, które są konsekwencjami zakłóceń organizacji życia zbiorowego. Jednym z najważniejszych kierunków działań jest zapobieganie problemowi długotrwałej lub ciężkiej choroby i ubóstwu, poprzez poprawę bezpieczeństwa socjalnego oraz zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów oraz do rehabilitacji dla ludzi dotkniętych tym problemem. Często problemy te utrudniają życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Celem działań ma być zapobieganie marginalizacji osób i rodzin oraz zapewnienie wsparcia umożliwiającego samodzielne radzenie sobie z pojawiającymi się problemami i trudnościami. Rozwiązanie tych problemów jest możliwe jedynie poprzez systematyczne rozstrzygnięcia, zintegrowaną współpracę instytucjonalną angażując sferę gospodarczą i społeczną. W celu rozwiązania problemów społecznych należy doprowadzić do wypracowania wspólnych programów i współdziałania wszystkich podmiotów powołanych w tym celu.

Strategia nie wyczerpuje wszystkich działań, które można ukazać, tylko te najpilniejsze i najważniejsze. Dążymy do społeczeństwa zintegrowanego i wolnego od problemów wykluczenia społecznego. Chcemy być społecznością nowoczesną, solidarną i potrafiącą zaspokoić podstawowe potrzeby mieszkańców. Pragniemy także poczucia bezpieczeństwa socjalnego dla wszystkich i zwiększenia dostępności do zasobów i usług w sferze ekonomicznej oraz społecznej pozwalającej mieszkańcom pełnić role społeczne, rodzinne i obywatelskie.

KWESTIONARIUSZ ANKIETOWY

Uprzejmie prosimy o wypełnienie poniższej anonimowej ankiety. To Państwo, jako mieszkańcy z terenu miasta i gminy Uniejów znacie najlepiej słabe i mocne strony życia w tej gminie. Wasza wiedza i opinie posłużą nam do opracowania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Uniejów na lata 2019-2029”.

1. Jakie problemy najczęściej dotyczą mieszkańców gminy? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi)

- ☐ bezrobocie
- ☐ bezdomność
- ☐ długotrwała lub ciężka choroba
- ☐ niepełnosprawność
- ☐ przemoc w rodzinie
- ☐ alkoholizm
- ☐ narkomania
- ☐ zaburzenia psychiczne
- ☐ problemy opiekuńczo-wychowawcze
- ☐ starzenie się społeczności lokalnej
- ☐ samotne wychowywanie dzieci
- ☐ wielodzietność

2. Jaka jest skala problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy Uniejów?

- ☐ wysoka
- ☐ średnia
- ☐ niska
- ☐ trudno powiedzieć

3. Największe znaczenie na standard życia ma Pani/Pana zdaniem:

- ☐ wykształcenie i kwalifikacje
- ☐ działalność władz samorządowych
- ☐ znajomości
- ☐ przypadek
- ☐ zaradność mieszkańców
- ☐ sytuacja społeczno – ekonomiczna w kraju
- ☐ niepełnosprawność

4. Jakie są główne powody bezrobocia w gminie?

- ☐ brak opieki nad dziećmi
- ☐ niechęć do podjęcia pracy
- ☐ dyskryminacja ze względu na wiek, płeć, niepełnosprawność czy miejsce zamieszkania
- ☐ niedostosowanie kwalifikacji zawodowych do lokalnych potrzeb

5. Czy znalezienie nowej pracy na terenie gminy jest (zaznacz jedną odpowiedź):

- ☐ bardzo trudne
- ☐ trudne
- ☐ łatwe
- ☐ bardzo łatwe
- ☐ nie ma znaczenia

6. Jakich problemów najczęściej doświadczają osoby starsze? (zaznacz jedną odpowiedź):

- ☐ problemy finansowe
- ☐ brak opieki ze strony rodziny
- ☐ poczucie nieprzydatności
- ☐ brak ofert zagospodarowania wolnego czasu

7. Jak oceniasz poziom edukacji i kształcenia na terenie gminy(zaznacz jedną odpowiedź)?

- ☐ bardzo dobrze
- ☐ dobrze
- ☐ dostatecznie
- ☐ niedostatecznie
- ☐ nie mam zdania

8. Które z problemów uważa Pani/Pan za najważniejsze u osób starszych i niepełnosprawnych?

- ☐ samotność i izolację
- ☐ brak opieki ze strony rodziny
- ☐ brak akceptacji w środowisku lokalnym
- ☐ trudny dostęp do specjalistycznych placówek służby zdrowia
- ☐ ograniczone możliwości spędzenia czasu wolnego
- ☐ ograniczony dostęp do budynków użyteczności publicznej

- ☐ brak ofert pracy dla osób niepełnosprawnych
- ☐ utrudniona możliwość korzystania ze środków transportu

9. Jak Pani/Pan ocenia stan bezpieczeństwa na terenie gminy?

- ☐ bardzo dobrze
- ☐ dobrze
- ☐ dostatecznie
- ☐ niedostatecznie
- ☐ nie mam zdania

10. Co pozwoli na szybkie i skuteczne rozwiązanie problemów społecznych mieszkańców?

- ☐ rozbudowa szkół i przedszkola
- ☐ świetlice środowiskowe
- ☐ sprawnie działający system pomocy dla osób doświadczających trudnych sytuacji życiowych
- ☐ inne

METRYKA:

11. Płeć:

- ☐ kobieta
- ☐ mężczyzna

12. Wiek:

- ☐ poniżej 25 lat
- ☐ 25-60 lat
- ☐ powyżej 60 lat

13. Wykształcenie:

- ☐ podstawowe lub gimnazjalne
- ☐ zasadnicze zawodowe
- ☐ średnie
- ☐ wyższe

14. Sytuacja zawodowa:

- ☐ aktywna/y zawodowo
- ☐ bierna/y zawodowo
- ☐ bezrobotna/y

15. Miejsce zatrudnienia (*jedna odpowiedź*):

- ☐ rolnik
- ☐ instytucja publiczna (rządowa i samorządowa)
- ☐ przedsiębiorstwo prywatne (pracownik)
- ☐ własna działalność gospodarcza
- ☐ uczeń / student
- ☐ emeryt/rencista
- ☐ osoba bezrobotna

16. Liczba dzieci:

- ☐ nie posiadam
- ☐ jedno
- ☐ dwoje
- ☐ troje
- ☐ czworo
- ☐ pięcioro i więcej

Dziękujemy za wypełnienie ankiety